

ZF ANTREPRENORII ROMÂNIEI

**MINULESCU, MACROMEX:
ESTE NEVOIE DE
REINVENTARE PERMANENTĂ
ÎN BUSINESS**

Pagina 10

**TOP 10 CELE MAI VALOROASE
COMPANII DIN ROMÂNIA,
LA ZECE ANI DE LA INTRAREA
ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ**

Pagina 8

**POVESTEA
BRANDURILOR
ROMÂNEȘTI DIN VIN**

Domeniul vinurilor are o îndelungată tradiție, dar sunt și afaceri noi care înfloresc, cu investitori români și străini. Citiți în **Business MAGAZIN**.

Revista Business MAGAZIN apare în rețeaua Immedio și Relay în fiecare **LUNI** și costă 10 lei

ZIARUL FINANCIAR

- TOTUL PENTRU BUSINESS. TOTUL ESTE BUSINESS -

EDITAT DE MEDIAFAX GROUP ANUL XVIII / NR. 4.549 12+4+8 PAGINI MARȚI, 22 NOIEMBRIE 2016 PREȚ: 5 LEI WWW.ZF.RO; ZF@ZF.RO; TEL.: 0318.256.288

PUBLICITATE

ZIARUL FINANCIAR
— TOTUL PENTRU BUSINESS. TOTUL ESTE BUSINESS —

PREZINTĂ CELE MAI VALOROASE COMPANII
DIN ROMÂNIA LA

Gala ZF 2016

— 18 ani —

ROMÂNIA
10 ANI
ÎN UE

**10 ANI
ÎN UE.
Încotro
mergem?**

PHILIP STEPHENS
Analist politic și editor
coordonator,
FINANCIAL TIMES

PAUL DONOVAN,
economist-
șef global,
UBS WEALTH
MANAGEMENT
Cea mai mare
bancă
elvetiană

24 NOIEMBRIE 19:00 BUCUREȘTI

În cadrul Galei ZF va fi lansată a XI-a ediție a
anuarului „100 cele mai valoroase companii din
România”, realizat în colaborare cu
BT CAPITAL PARTNERS

DETALII ȘI ÎNREGISTRĂRI:
IRINA PAPA / irina.papa@m.ro / 0318.256.166 / www.zf.ro/conferinta

EVENT SALES MANAGERS:
MIHAI KOGĂLNICEANU / mihai.kogalniceanu@m.ro / 0785.111.555
CORINA TĂBĂRAȘ / corina.tabaras@m.ro / 0737.348.423

PARTENER PLATINUM: K1

PARTENERI GOLD: ALPHA BANK, Coca-Cola HBC Romania

PARTENERI SILVER: EximBank, UBS

PARTENERI BRONZE: AIAIAET, NN, T.., SAMSUNG

Conferința de asigurări. Ce spun brokerii și asigurătorii:

„Ne ocupăm de norme în loc să facem business, să mergem la clienți”

*În loc să se ocupe de dezvoltarea asigurărilor facultative, brokerii și asigurătorii
reclamă faptul că sunt nevoiți să negocieze zecile de norme legislative ale sectorului.*

ANELIS BACIU

Schimbările legislative tot mai frecvente și tot mai îndepărtate de modelul unui cadru competitiv ca în Vest nu fac altceva decât să pună frână dezvoltării pieței locale de asigurări, în condițiile în care atât asigurătorii, cât și brokerii sunt mai preocupați acum să dezlege itele legislative decât să-și salte businessurile, aceasta a fost una dintre concluziile conferinței „Industria Asigurărilor, la un nou start”, organizată ieri de *Ziarul Financiar* împreună cu Generali, Metropolitan Life, Groupama, Certasig, Microsoft și La Fântâna.

Plafonarea prin lege a tarifulor pentru polițele auto obligatorii (RCA), care asigură venituri de circa 3 miliarde de lei anual, este la momentul actual cel mai fiebinte punct de pe

La conferința „Industria Asigurărilor, la un nou start” au participat 150 de profesioniști din asigurări

agenda tuturor jucătorilor din industria de asigurări.

„În ultima perioadă ne-am pus businessurile în cui și am fost nevoiți să ne ocupăm de dezbaterea efectelor plafonării tarifulor, de găsirea de soluții pentru combaterea acestora și de mo-

daliități de implementare a lor. Am face asigurări facultative dacă am avea timp, dar în ultima perioadă schimbările RCA ne-au ocupat tot timpul”, a declarat Bogdan Andriescu, președintele asociației brokerilor locali - UNSICAR.

Continuare în pagina 6

Când Bill Gates intră la bursa de la București se lasă cu dețineri de 71 mil. lei

LIVIU POPESCU

FUNDAȚIA Bill&Melinda Gates, o organizație caritabilă dedicată sănătății și educației înființată de fondatorul Microsoft și de soția acestuia în anul 2000, este acționar la Fondul Proprietatea (FP), unul dintre cei mai lichizi emitenți de la București.

Fundația, care are active de 40 de miliarde de dolari, adică cea mai mare la nivel mondial, avea în 2015 dețineri la Fondul Proprietatea în valoare de 17,7 milioane dolari (71 mil. lei) prin 1,7 milioane de certificate de depozit (GDR-uri), potrivit datelor din raportul anual pe 2015 publicat recent.

Spre comparație, în 2014 fundația întemeiată de cel mai bogat om din lume avea 66 milioane de acțiuni la FP în valoare de 16 mil. dolari, adică 0,6% din capitalul fondului, potrivit datelor Bloomberg. Acest lucru înseamnă că după ce Fondul Proprietatea s-a listat la Londra în aprilie 2015, Bill Gates și-a transformat cele 66 de milioane de acțiuni FP în 1,7 milioane GDR-uri.

Vezi pagina 4

Băncile și-au redus expunerea cu 2,4 mld. euro în nouă luni, la 12,2 mld. euro

CLAUDIA MEDREGA

DATORIA externă a băncilor - care include liniile de finanțare acordate de acționarii străini filialelor locale pe termen scurt și lung - a continuat tendința descendentă în primele nouă luni din 2016, reducându-se cu 2,36 mld. euro față de sfârșitul anului trecut, până la 12,2 mld. euro.

Scăderea comparativ cu nivelul din septembrie 2015 a fost de 2,2 mld. euro.

Ajustarea datoriei externe a băncilor a fost determinată în principal de reducerea expunerii băncilor pe termen lung după ce în anii de criză finanțările pe termen scurt au fost mai afectate de procesul de dezințiere.

România a scăpat în ultimii ani de pericolul unor retrageri dezordonate ale finanțărilor bancare, însă tendința de reducere a expunerilor este evidentă, iar procentul ajustării a devenit consistent.

Față de vârful de aproape 25 mld. euro atins de datoria externă a băncilor în decembrie 2008, scăderea este de 51%.

Stocul de datorie pe termen lung, care se stabilizase în jurul a 15-16 mld. euro în 2009-2012 și apoi a intrat pe un trend descendent, s-a diminuat în primele nouă luni din acest an cu 1,4 mld. euro după ce pe parcursul anului trecut a scăzut cu încă 2,7 mld. euro.

La sfârșitul lunii septembrie, datoria externă pe termen lung a băncilor a coborât la 8,3 mld. euro după ce la sfârșitul anului trecut ajunsese la 10,3 mld. euro.

În cazul datoriei externe pe termen scurt a băncilor, scăderea din primele nouă luni ale anului a fost de 974 mil. euro comparativ cu nivelul de la finele anului trecut, până la 3,9 mld. euro.

Datoriile pe termen scurt pot fi rostogolite în interiorul aceluiași grup.

Vezi pagina 5

Mărcile private de ciocolată au ajuns pe primul loc într-o piață de 1,4 mld. lei

MĂDĂLINA PANAETE

MĂRCILE private ale marilor rețele de magazine s-au situat în primul semestru pe primul loc în topul vânzărilor de ciocolată, depășind împreună branduri consacrate precum Milka, Poiana sau Africana, arată o analiză a ZF pe baza datelor companiei de cercetare de piață Vektor Marktforschung.

Una din cele zece tablete de ciocolată consumate de un român în medie în primul semestru a fost marcă „no-name”, potrivit estimărilor ZF.

Mărcile private ale unor rețele de magazine precum Carrefour, Kaufland sau Mega Image au cucerit astfel primul loc pe încă o piață, după ce și-au asigurat această poziție în alte industrii precum săpun sau ulei, conform celor mai recente date din piață. Însă, în datele Vektor Marktforschung ca private label sunt luate toate mărcile private, astfel că separat produsele marilor magazine au o cotă de piață mai mică.

Piața ciocolatei, evaluată la 1,4 miliarde de lei anual, este dominată de importuri, având în vedere că cele mai vândute branduri precum Milka sau Poiana nu sunt realizate pe plan local, conform datelor ZF.

România se află pe ultimele locuri în Europa în ceea ce privește consumul de ciocolată, dar trendul consumului este ascendent.

Vezi pagina 8

ZF Pe scurt

EVENIMENT

■ **Cum pierde** Ministerul Economiei banii pe care nu i-a cheltuit pentru programele destinate IMM-urilor. **Pagina 2**

■ **După** Brexit și Donald Trump, pregătiți-vă pentru revenirea crizei în zona euro. **Pagina 2**

BURSE – FONDURI MUTUALE

■ **Intercapital** despre Zentiva: Dacă acțiunile sparg 2 lei, pot ajunge la maximul istoric de 2,26 lei. **Pagina 4**

■ **Romgaz** Mediaș semnează două contracte de 156 mil. lei cu Transgaz. **Pagina 4**

BĂNCI – ASIGURĂRI

■ **Volumul** primelor brute subscrise de CertAsig a ajuns la 9,8 mil.euro la nouă luni. **Pagina 5**

COMPANII

■ **Călburean** are în plan să construiască un nou hotel în Medias, o investiție de 3-4 mil. euro. **Pagina 8**

■ **Români** care petrec de Revelion în destinații exotice au scos din buzunar mii de euro. **Pagina 8**

■ **Germanii** de la Leoni caută 300 de oameni pentru fabricile de cablaje auto din Bistrita și Pitesti. **Pagina 10**

■ **Fiecare** bărbat român cheltuie doar 9 euro pe an pe produse de îngrijire, echivalentul unui gel de ras. **Pagina 10**

BUSINESS HI-TECH

■ **Ce a declarat** Liudmila Climoc, CEO al Orange România la ZF Digital '16: Serviciile de internet vor rămâne motorul pieței de telecom și în 2017. **Pagina 12**

ZIARUL FINANCIAR
live.zf.ro

Astăzi de la 12.00 la 13.00 puteți urmări pe live.zf.ro

■ **Cum le convingi și cât sunt de dispuse companiile să investească în comunicare?** O discuție cu MONICA JIȚARIUC și OANA BULEXA de M S L Group The Practice.

■ **Ce a însemnat pentru românii din țară intrarea în UE și ce a însemnat pentru cei care au plecat în afară?** O discuție cu editorii ZF.

Moderator: **Cristian Hostiuc**, directorul editorial al ZF

asusținut de **orange**

CURS VALUTAR - 21.11.2016

€	\$	CHF	€	€
4,5110 LEI	4,2405 LEI	4,2043 LEI	1,0631 \$	1,0727 CHF
-0,0035 LEI	-0,0118 LEI	-0,0139 LEI	+0,0002 \$	+0,0016 CHF

ZIARUL FINANCIAR: Redacție 0318.256.288, Publicitate: 0318.256.237, Abonamente: 0318.256.190, 0318.256.429

Italianii de la Custom vor să atace piața locală de echipamente fiscale

IOANA NIȚĂ

GRUPUL italian Custom, specializat în dezvoltarea de echipamente și software pentru automatizarea punctelor de vânzare, care produce peste o treime din echipamentele sale într-o fabrică deschisă în 2006 în județul Caraș-Severin, are în plan să extindă capacitatea de producție și să intre direct pe piața locală cu întreg portofoliul de produse.

Grupul italian va demara investiția - care prevede și deschiderea unui birou la București - odată cu intrarea în vigoare a legii care prevede obligativitatea utilizării de către comercianții a unor case de marcat cu jurnal electronic care vor fi conectate la sistemul IT al ANAF.

„Avem deja făcut planul de extindere în România, însă vom demara când vor fi introduse casele de marcat cu jurnal electronic”, a declarat pentru ZF Alessandro Pedrazzi, directorul diviziei POS din cadrul Custom. „Vom investi în producerea unor produse dedicate pieței locale”, a punctat el.

Vezi pagina 12

ZF 10 ani de la aderarea la UE

Stocul investițiilor străine aproape că s-a dublat în ultimul deceniu

ADELINA MIHAI

SOLDUL investițiilor străine din România a crescut de 1,8 ori în ultimii zece ani, valoarea totală a acestora ajungând de la 34,5 mld. euro în 2006 la 64,4 mld. de euro în 2015, arată datele Băncii Naționale.

Cele mai multe investiții străine noi din ultimul deceniu au venit în România în perioada 2006-2008, în perioada de boom economic, când valoarea anuală a investițiilor străine directe varia între 7 și peste 9 mld. euro. Totuși, în anii de criză, investițiile străine s-au prăbușit la 2-3 mld. euro pe an, nivel la care s-au menținut chiar și după ce economia a revenit pe creștere. Va mai ajunge România la

nivelul de investiții străine din perioada de boom economic?

„Probabil că da, în măsura în care Europa își revine. Până una-alta, toată economia europeană este mai degrabă stagnantă. Aceste creșteri economice de 1-2% cu care se laudă statele europene în ultima vreme nu sunt, evident, foarte stimulante pentru investitori. De aceea, nu cred că investițiile își vor reveni semnificativ pe termen prea scurt, adică în următorii 2-3 ani, ci va fi un proces lent și îndelungat”, a explicat economistul Aurelian Dochia. În 2015, nivelul investițiilor străine directe a ajuns la 3,46 mld. euro, fluxul acestora fiind cu un miliard de euro peste nivelul din anul anterior.

Vezi pagina 3

Italianii de la Custom și-au triplat anul acesta afacerile din România și continuă expansiunea

Grupul italian are în plan să intre direct pe piața locală odată cu intrarea în vigoare a legii privind introducerea caselor de marcat cu jurnal electronic conectate la sistemele de IT ale ANAF.

IOANA NIȚĂ

Custom Production Europe SRL, subsidiara locală a grupului italian Custom, specializat în dezvoltarea de echipamente și software pentru automatizarea punctelor de vânzare, a înregistrat în anul fiscal 2015-2016, încheiat la 30 septembrie, afaceri de 6,3 milioane de euro, de aproape trei ori mai mari decât în anul anterior. Compania administrează activitatea fabricii de la Glimboca (din județul Caraș-Severin), deschisă în urmă cu 10 ani de grupul italian, unde este realizată aproape 30% din întreaga producție a grupului.

„În ultimii trei ani ne-am dublat în fiecare an cifra de afaceri, iar în anul fiscal 2015-2016 aproape că ne-am triplat veniturile (anul fiscal în Italia se încheie la 30 septembrie - n.red.). Dacă anul trecut am avut 2,5 milioane de euro, anul acesta am încheiat cu 6,3 milioane de de euro”, a declarat pentru ZF Marius Ursulescu, directorul general al Custom Europe Production SRL.

„În România producem pentru toate diviziile grupului Custom - POS, ticketing, aviație însă cele mai multe echipamente sunt pentru divizia POS”, a menționat Ursulescu. Custom produce în total 600.000 de echipamente pe an, grupul italian mai având linii de producție și în China (care este și cea mai mare), India și Brazilia.

„În China sunt produse de masă, pe când în România sunt produse de înaltă tehnologie. În momentul de față în România se produce tot ceea ce înseamnă echipamente fiscale pentru Europa - imprimante fiscale”, a punctat el. În prezent, în fabrica de la Glimboca se produc 130.000 de unități pe an.

Grupul italian are în plan să extindă în viitor capacitatea de producție a fabricii și să intre totodată și pe plan local pe piața de imprimante fiscale în momentul în care se va da startul pentru introducerea caselor de marcat cu jurnal electronic și conectarea acestora cu ANAF.

„Așteptăm noile reglementări legate de normele de aplicare a legii pentru casele de marcat fiscale pentru a ne putea pune în

MARIUS URSULESCU, directorul general al Custom Europe Production SRL: „În anul fiscal 2015-2016 aproape că ne-am triplat veniturile, la 6,3 mil. euro. De asemenea, în perioada 2015-2016 ne-am dublat suprafețele de producție”

aplicare planul de business de a intra pe piața din România”, a subliniat Ursulescu. În prezent, Custom vinde pe plan local doar o mică parte din produsele POS și cele pentru ticketing și aviație.

ALESSANDRO PEDRAZZI, directorul diviziei POS din cadrul Custom: „Avem deja făcut planul de extindere în România, însă vom demara când vor fi introduse casele de marcat cu jurnal electronic conectate la ANAF”

„Odată cu noua legislație, o să intrăm cu toate produsele pe piața locală. Vrem să ajungem la o cotă de piață de 10% în decurs de doi ani”, a precizat el, adăugând că tehnologia folosită pentru produsele

dezvoltate pentru piața europeană este sub cea folosită în prezent de casele de marcat utilizate în România.

Mai multe detalii pe www.zfcorporate.ro

Ce a declarat Liudmila Climoc, CEO al Orange România, la ZF Digital '16:

Serviciile de internet vor rămâne motorul pieței de telecom și în 2017

ADRIAN SECELEANU

PIAȚA de telecomunicații din România va păstra, cel mai probabil, și în 2017 tendința de creștere, principalul motor al acestei tendințe pozitive fiind consumul de servicii de internet, a declarat Liudmila Climoc, CEO al Orange România, liderul pieței locale de telefonie mobilă, la conferința ZF Digital '16, care a avut loc în perioada 14-15 noiembrie în București.

„Vedem 2016 ca pe un nou an de creștere, un an de recuperare (după scăderile din anii trecuți - n.red.) pentru industria de telecom din România. Vedem niște condiții macroeconomice foarte bune - cea mai mare creștere economică din Uniunea Euro-

peană, creșterea fiind generată în principal de consum - este o tendință din care telecomul are de câștigat. Există perspective destul de pozitive și pentru anul viitor. Serviciile de internet sunt cele care determină acum creșterea, iar această tendință se va menține. Estimăm că vom putea monetiza creșterea generată de consumul de date”, a declarat Liudmila Climoc.

Directorul general al Orange România a spus, pe de altă parte, la fel ca liderii Telekom, Vodafone, RCS&RDS și UPC, prezenți de asemenea la conferință, că operatorii de telecom au nevoie de un cadru de reglementare și autorizare mai simplu și mai predictibil pentru a-și putea extinde în continuare rețelele și a contribui astfel la

digitalizarea economiei. „Dacă vorbim de autorizații, de obstacolele pe care le întâmpinăm în procesul de expansiune a rețelor indiferent că este vorba de rețele fixe, rețele mobile sau o combinație de rețele fixe și mobile, problema rămâne aceeași. Pentru a obține o autorizație pentru un singur site (unde sunt amplasate antene de telefonie mobilă sau alte echipamente - n.red.) ne sunt necesare între 9 și 12 luni și

în mediul urban, și în cel rural. Această perioadă nu este necesară doar pentru a obține toate documentele necesare pentru a realiza construcțiile. Bani există, deciziile sunt luate, așteptările de la clienți sunt și ele acolo, dar noi alergăm pentru hârtii.”

O soluție ar fi înființarea unui punct unic de contact pentru operatorii de telecom în relația cu autoritățile, a propus Liudmila Climoc.

LIUDMILA CLIMOC, CEO al Orange România: Există perspective destul de pozitive și pentru anul viitor. Serviciile de internet sunt cele care determină acum creșterea, iar această tendință se va menține

„Deci cred că într-adevăr unul dintre obiectivele cheie ar trebui să fie o simplificare a acestor proceduri și noi credem că acest lucru ar trebui să fie făcut printr-o coordonare mai bună între autorități, care ar trebui să dezvolte un punct de contact. Probabil acesta este un subiect care ar trebui discutat alături de reprezentanții industriei și ai autorității de reglementare. Acesta este unul dintre principalele obstacole cu care ne confruntăm la nivel de industrie. Vorbind despre necesitatea de a face investiții, de a ne extinde, vedem că românii sunt niște entuziaști ai tehnologiei.”

Mai multe detalii pe www.zfcorporate.ro

Click

Studiu PwC și IDC: Românii de la Bitdefender, în top 20 cele mai mari companii de soft din piețele emergente

Producătorul român de soluții de securitate de IT Bitdefender s-a clasat pe locul al 17-lea în clasamentul celor mai mari 30 de companii de software provenind din piețele emergente pe baza cifrei anuale de afaceri, potrivit unui studiu realizat de PwC, în colaborare cu compania de analiză International Data Corp. Din cele 30 de companii incluse în clasamentul mondial, 13 își au sediul în China și aproape o treime în Europa de Est și Rusia, în timp ce 7 au sediul în Asia-Pacific, în afara Chinei, în principal în India și Coreea. Cifra de afaceri a primelor 30 de companii de software de pe piețele emergente reprezintă doar 1,4% din veniturile globale ale industriei de software. Bitdefender a raportat în România în 2015 afaceri de 387 mil. lei (87 mil. euro), cifră care nu reflectă întreg business al companiei, indicator care nu compania nu îl face public. **Roxana Roșu**

Mai multe detalii pe www.zfcorporate.ro

PayU a procesat tranzacții online de 113 mil. lei de Black Friday, în creștere cu 67% față de anul trecut

PayU România, unul dintre cei mai furnizori locali de servicii de plată, a înregistrat în perioada 18-20 noiembrie, cu ocazia evenimentului de shopping Black Friday, tranzacții online cu cardul în valoare de 113 mil. lei, o creștere de 67% față de anul anterior. „Evenimentul Black Friday de anul acesta a depășit așteptările noastre. Pentru o parte dintre comercianți, Black Friday a început la miezul nopții, însă la ora 7:00 dimineața am înregistrat o creștere spectaculoasă în platforma PayU, ajungând în scurt timp la 500 de tranzacții pe minut, de două ori mai multe față de nivelul maxim de anul trecut. Minutul de aur a fost la ora 8:10”, a declarat Marius Costin, country manager la PayU România. Din totalul plăților online efectuate în sistemul PayU România, 31% au fost efectuate folosind cardul cu rate. **Adrian Seceleanu**

Mai multe detalii pe www.zfcorporate.ro

Aplicația zilei

Nume: Eat This Much - Meal Planner

Platformă soft: Google Android, Apple iOS

Pret: gratis

Dezvoltator: Eat This Much, Inc.

Funcționalitate: aplicația generează automat un meniu personalizat utilizatorilor în funcție de obiectivele lor - să slăbească, să-și mențină greutatea sau să-și dezvolte masa musculară, tipul de regim pe care îl urmează (vegan, vegetarian, paleo, mediteranean etc.), alimentele preferate, câte mese iau pe zi și intervalele orare la care iau masa. **Ioana Niță**

Top 5 cele mai vizitate site-uri, 20 noiembrie

7.098.347

vizitatori unici zilnic neduplicati

Nr.	Site	Clienți unici*
1	olx.ro	781.993
2	stirileprotv.ro	572.390
3	libertatea.ro	548.216
4	cancan.ro	445.297
5	adevarul.ro	428.061

*Trafic din România și străinătate. Sursa: SATI

PUBLICITATE

untaggable **#YOU**

Noul Audi Q2